

MONITORING ŠKŮDCŮ POLNÍ ZELENINY

38. TÝDEN (19.9.2022)

Kamil Holý

Výzkumný tým č. 20: Integrovaná ochrana zemědělských plodin proti škůdcům

Výzkumný ústav rostlinné výroby, v.v.i.

Zprávy jsou zveřejňovány v Zelinářském zpravodaji, na Rostlinolékařském portálu a umístěny na webových stránkách VÚRV: www.vurv.cz - záložka [Poradenství](#). Monitoring je podpořen z prostředků MZe - NAP (Národní akční plán k bezpečnému používání pesticidů).

Výskyt škůdců

Chladné a deštivé počasí zastavilo přilet nových škůdců a spustilo hromadnou migraci molic, která stihla opustit porosty před ochlazením. Na rostlinách zůstali škůdci z minulého týdne (housenky zápředníčků a můr), kteří pokračují v žíru. Výskyt mšic, vrtalek a dřepčičků zůstává cca stejný. Plošné srážky sníží škodlivost drátovců, ale čím déle zůstane plodina na pozemku, tím bude škodlivost vzrůstat.

Brokvičková zelenina - molicе předpověděly změnu počasí, využily pěkného počasí a zavčasu přelétly na zimní hostitele. Přesto část populace v porostech zůstává a může škodit svojí přítomností. Mšic ubylo, část regulována predátory a mšicomary. Housenky zápředníčka a můr pokračují v žíru, poškození listů se zvyšuje. Min vrtalek obdobné množství, další kladení nejspíše nastane po oteplení. Početnost dřepčičků variabilní.

Ostatní zelenina - třásněnky na cibuli pod prahem škodlivosti, odchyty osenice polní nízké, škodu mohou být pouze lokálně. Po oteplení půdy se obnoví aktivita drátovců, rizikové pozemky sklídit přednostně.

Riziková: Molicе, zápředníček, mšice, dřepčičci, drátovci, třásněnky

Molice vlašovičnicková

- dospělců výrazně ubylo, ale z pupárií se líhne další generace, která může škodit až do října, početnost bude záležet na lokálních podmínkách.

Monitoring - dospělci na spodní straně listů, vajíčka nejprve bílá na bílém kruhovém podkladu, později tmavou. Nymfy ploché, přísáté k podkladu.

Ochrana - prevencí je zaorat napadené porosty co nejdříve po sklizni - zabránit líhnutí a přeletu nových dospělců. Výběr přípravků uzpůsobit výskytu jednotlivých stádií a početnosti.

Zápředníček polní

- lokálně vyšší výskyt housenek, objevuje se poškození listů.

Monitoring - odchyt dospělců do feromonových lapáků. Housenky na spodní straně listů, při žíru zůstává horní pokožka listu často nepoškozena (skeletování).

Ochrana - cílit na mladé housenky krátce po vylíhnutí, které jsou nejcitlivější k insekticidům. S ohledem na rychlé výkyvy početnosti je třeba sledovat výskyt housenek nejméně 1x týdně. Na podzim škodí i při nižším výskytu (není regulován ohranou proti jiným škůdcům).

Vrtalky

- ochlazení zbrzdilo vývoj larev, početnost podobná minulému týdnu.

Monitoring - drobní dospělci, tmavo-žlutého zbarvení na listech. Larvy vytvářejí nejdříve chodbičkové, později plošné miny nepravidelného tvaru.

Ochrana - výskyt je většinou nízký (1 mina na několik rostlin), pouze v ohniscích je více min/rostlinu. Při nízkém výskytu postačí

ulomit napadený list při sklizni. Na lokalitách s vysokým výskytem ošetřit proti dospělcům.

Sviluška chmelová

- počasí sviluškám na poli nepřeje, postupně ubývají, ale v krytých prostorech fóliovníků škodlivost zůstává.

Monitoring - listy postupně žloutnou, na spodní straně listů drobní dospělci a nymfy, kdo nemá ostříží zrak, musí použít lupu. V místě sání vytvářejí pavučinky, kde jsou i velká, kulatá vajíčka.

Ochrana - porost často napaden od okraje - zdrojem je okolní vegetace nebo je zde srážkový stín od lesa či stromořadí. Do plodin, kde je povolené, lze využít vedlejšího účinku Moventa nebo aplikovat přípravky na bázi oleje.

Housenky

- početnost dospělců v lapácích nízká, ve sledovaných porostech zatím jen housenky v ohniscích, s růstem housenek stoupá poškození.

Monitoring - vajíčka a housenky na spodní straně listů. Sledovat odchyt dospělců do nejbližších světelných lapáků ze sítě ÚKZÚZ, porovnat početnost s početností v předchozích letech. Odchyty jsou na Rostlinolékařském portálu.

Ochrana - cílit na mladé housenky krátce po vylíhnutí, které jsou nejcitlivější k insekticidům.

Dřepčící r. *Phyllotreta*

- v průměru výskyt nízký, ale lokálně mohou škodit.

Monitoring - přítomnost dospělců nebo požerky na rostlinách.

Ochrana - ošetřit porosty v závislosti na výskytu/škodách.

Mšice broskvoňová a zelná

- kolonií m. broskvoňové ubylo, ale další dospělci naletují a zakládají nové - sledovat. Mšice zelná v minimálních počtech.

Monitoring - mšice často na spodní straně listů nebo na nejmladších částech růstových vrcholů a v hlávkách.

Ochrana - v závislosti na ochraně proti molici a počtu užitečných organismů. Po ošetření zkontrolovat účinnost, zda přípravek fungoval i na mšice ukryté pod listy hlávek.

Třásněnky

- na cibul výskyt pod prahem škodlivosti. Někde jsou v hlávkách zelí, kde způsobují nádorky na listech.

Monitoring - u cibule jsou dospělci i nymfy nejčastěji ukryté mezi nahlučenými listy nebo volně na listech. Při přemnožení jsou posáté listy světlejší a nymfy až u špiček listů. Na **brukvovité** zelenině jsou třásněnky na spodní straně listů nebo v hlávkách - oloupat několik vrchních listů.

Ochrana - při přemnožení na cibuli jeden postřik zpravidla nestačí, při přežívání třásněnek opakovat ošetření.

Užitečné organismy

- komplex afidofágů (hl. pestřenky a mšicomaři) přispěl k redukci mšice broskvoňové (nymfy téměř žádné, převažují noví dospělci), po spotřebování potravy ubylo i afidofágů, pouze občas dospělci pestřenek a mšicomařů hledají novou potravu. Na lokalitách s výskytem záředníčka lumci parazitující kukly.

Po hromadné migraci zůstaly na listech jen zbytky molic

Min vrtalek zatím nepřibývá, uvidí se po oteplení, až larvy obnoví růst

Poškození listů od housenek záředníčka a můr vzrůstá

Exoticky vyhlížející nymfy kněžice zeleninové se vydaly na sever a jak název napovídá, tento polyfágní druh škodí i na zelenině. U nás se teprve zabydluje, ale někdo se s ní již mohl na poli potkat.

Odchyt osenice polní a zápředníčka do feromonových lapáků v roce 2022

- tečkovaně - průměrný odchyt v předchozích letech (průměr ze všech 3 lokalit)
- zápředníček - čárkovaná čára (průhledný lapák), plná čára (neprůhledný lapák) - rozdíly v odchycích na stejné lokalitě

Osenice - konec letu 2. generace, odchycy nízké, riziko škod nízké, max. lokálně

Zápředníček - početnost dospělců i housenek většinou nízká, ale v ohniscích škodí

